

в Україні, можна зробити висновок щодо необхідності вдосконалення національного законодавства, зокрема Цивільного і Повітряного кодексів України.

Література:

1. Цивільний кодекс України: – К.: Велес, 2011.– 304 с.
2. Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів // Наказ Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 14.03.2006 р. №186 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0705-06>.
3. Безлюдько І.О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом за цивільним правом України // Дис. канд. юрид. наук: Національна академія внутрішніх справ України.– К.– 2005 – 197 с.

УДК 347.:656.7(043.2)

Поліщук Л.І.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет
Науковий керівник: Оніщенко О.В., к.ю.н., доцент

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОГОВОРУ ПОВІТРЯНОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

Науково-технічний прогрес авіаційної галузі та збільшення загальної кількості авіаперевезень пасажирів зміцнили культурні, соціальні та економічні суспільні відносини. Загальне збільшення перевезень констатує зростання кількості договорів повітряного перевезення пасажирів, але, разом з тим існують проблемні моменти договору перевезення. Одним із таких моментів є обмежене визначення поняття договору повітряного перевезення пасажирів, на відміну від міжнародних актів.

Згідно п. 78 ч. 1 ст. 1 Повітряного кодексу України повітряне перевезення – перевезення пасажирів, багажу, вантажу або пошти, яке здійснюється повітряним судном на підставі відповідного договору повітряного перевезення. Відповідно до Правил повітряного перевезення пасажирів або багажу перевезення – транспортування пасажирів та багажу на повітряних суднах, що здійснюється відповідно до договору перевезення, при якому згідно з визначенням сторін пункт відправлення і пункт призначення незалежно від того, була чи ні зупинка в перевезенні або перевантаження, розміщені або на території двох різних

країн, або на території однієї країни, якщо узгоджена зупинка передбачена на території іншої країни. У цих Правилах під терміном "перевезення" також розуміється транспортування пасажирів і/або багажу на повітряних суднах між двома пунктами, які розміщені на території України.

Визначення поняття договору повітряного перевезення закріплене у ЦКУ. За договором перевезення пасажирів одна сторона (перевізник) зобов'язується перевезти другу сторону (пасажирів) до пункту призначення, а в разі здавання багажу – також доставити багаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання багажу, а пасажир зобов'язується сплатити встановлену плату за проїзд, а у разі здавання багажу – також за його провезення [1, ст. 910].

ЦК містить загальні правила, які не відображають специфіку перевезення пасажирів різними видами транспорту. Більш детальна регламентація повинна забезпечуватися спеціальними нормативними актами у сфері повітряних перевезень основним з яких є ПК. Відповідно доцільно закріпити у ПК не тільки визначення договору чартеру, але і визначення договору повітряного перевезення пасажирів, яке дозволить не тільки однозначно встановити сторони договору повітряного перевезення пасажирів, але і визначити істотні умови договору повітряного перевезення пасажирів зокрема предмет, місце та строк виконання договору.

Договір повітряного перевезення пасажирів є публічним договором, оскільки авіакомпанія як комерційна організація не вправі відмовити пасажирів в укладенні договору перевезення. У той же час, договір повітряного перевезення пасажирів є і договором приєднання, оскільки пасажир укладає договір на умовах, що визначаються перевізником. Умовами укладення договору повітряного перевезення пасажирів є не тільки оплата пасажиром квитка, але й обов'язкове виконання вимог авіаційної безпеки – реєстрація пасажирів, передпольотний огляд, а при міжнародній повітряній перевезенні – виконання вимог митного та міграційного контролю, тобто договір повітряного перевезення включає і виконання пасажиром публічних обов'язків, що являється певною характерною особливістю даного договору.

Договір повітряного перевезення пасажирів за своєю правовою природою є двосторонньою угодою, а це означає, що для визнання договору укладеним необхідно зустрічне й узгоджене волевиявлення двох сторін. Договір перевезення пасажирів, на відміну від договору перевезення вантажу укладається до того, як пасажир довіряє себе перевізнику. Договір перевезення пасажирів є оплатним. Володіння рядом кате-

горій пасажирів правом на безкоштовний проїзд на відповідних видах транспорту не позбавляє даний договір платного характеру.

Також необхідно звернути увагу на те, що включення законодавцем в єдине поняття договорів перевезення як пасажирів так і багажу не надає підстав для того, щоб вважати їх єдиним договором з правової точки зору, виходячи з того що договір перевезення пасажирів є консенсуальним, а багажу – реальним.

Пасажир допускається до перевезення тільки за наявності у нього дійсного квитка, належним чином оформленого та виданого перевізником або уповноваженою ним агентом. Квиток дійсний для перевезення пасажирів та його багажу від пункту відправлення до пункту призначення за маршрутом і класу обслуговування, вказаного в ньому. Зберігати квиток потрібно до кінця поїздки, а якщо є підстави для пред'явлення претензії, то до її дозволу. Однак відповідно до Варшавської конвенції відсутність, неправильність або втрата проїзного квитка не впливають ні на існування, ні на дійсність договору про перевезення. Іншими словами, пасажир може відстояти свої права і втративши квиток, але якщо він буде збережений його, зробити це буде набагато простіше. Але зрозуміло, що на практиці дуже часто бувають випадки, коли пасажир втративши відповідний квиток не може довести факт укладення договору повітряного перевезення, тобто, таким чином порушуються гарантії встановлені міжнародними договорами.

Отже, при здійсненні договору міжнародного повітряного перевезення пасажирів та багажу пасажир виступає в якості споживача наданої перевізником послуги. Сучасне міжнародне регулювання і, насамперед Монреальська конвенція виходять з необхідності юридичного однаковості в забезпеченні захисту інтересів споживачів при повітряних перевезеннях.

Література:

1. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради. – 2003. – №№ 40-44. – ст. 356.
2. Машин В. В. Особенности договора воздушной перевозки пассажиров / В. В. Машин // Предпринимательское право. – № 4. – 2011. – С. 15.

Самборська А. Г.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м.Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

СТРАХУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ АВІАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ

Питання міжнародних транспортних перевезень – одні з найскладніших у міжнародному комерційному праві. Перевезення товарів – справа, пов'язана з ризиком.

Авіаційне страхування – це загальна назва комплексу майнового, особистого страхування та страхування відповідальності, яка впливає з експлуатації повітряного транспорту і захищає майнові інтереси юридичних та фізичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або законодавством.

Розрізняють обов'язкове та добровільне авіаційне страхування. Обов'язкове авіаційне страхування обумовлене міжнародними конвенціями з цивільної авіації, до яких приєдналася Україна, та внутрішніми законодавчими актами [1, с. 198].

Добровільні види авіаційного страхування – це широкий спектр в основному страхування майна та страхування відповідальності різних підприємств і організацій, котрі беруть участь у функціонуванні цивільної авіації.

Основними чинниками, які визначають особливості порядку та умов різноманітних видів авіаційного страхування, є:

- авіаційне страхування має справу з особливими, відмінними від інших видів майна ризиками;
- значний розмір страхових сум передбачає узгодження дій страховиків і перестраховиків;
- авіаційні ризики можуть тягти за собою катастрофічні та кумулятивні збитки;
- авіаційне страхування тісно пов'язане з міжнародним страховим ринком;
- авіаційне страхування регулюється як національним, так і міжнародним правом;
- для проведення операцій з авіаційного страхування потрібна розвинена спеціалізована інфраструктура;
- авіаційні ризики висувають високі вимоги до професійної підготовки фахівців, які здійснюють їх страхування.